

JERZY PATAN

Moje lata sześćdziesiąte

K O Ł O B R Z E G

1960 – 1969

część druga

Wydawnictwo PATAN

Reprodukowane w książce zdjęcia i dokumenty pochodzą z zasobów własnych Wydawnictwa PATAN, niektóre informacje i materiały ze zbiorów: Archiwum Państwowego w Koszalinie, Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu, PP „Uzdrowisko Kołobrzeg”, z archiwów prywatnych; z kronik: Cechu Rzemiosł Różnych, Kombinatoru Budowlanego, miasta Połczyna Zdroju, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Galla Anonima, Ośrodka Wczasowo-Leczniczego „Węgiel Brunatny”, Parafii św. Marcina, Pensjonatu „Turów”, Sanatorium „Meduza”, Szkoły Podstawowej nr 1 im. Bolesława Chrobrego, Szkoły Podstawowej nr 2 im. Emilii Gierczak w Świdwinie, Zasadniczej Szkoły Budowlanej.

Autor korzystał również z własnych notatek dziennikarskich oraz z materiałów pochodzących z prasy regionalnej i krajowej, zawartych w archiwach: Biblioteki Publicznej im. Juliana Tuwima w Połczynie Zdroju, Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Koszalińskiej Biblioteki Publicznej im. Joachima Lelewela, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Galla Anonima w Kołobrzegu.

Jeżeli istniała możliwość, przy zdjęciach podano przybliżoną datę ich wykonania. W cytowanych tekstach archiwalnych zachowano pisownię oryginału. Nazwy ulic pochodzą z lat 60.

Dawne nazwy ulic i ich nazwy obecne:

Bolesława Bieruta – Budowlana, Józefa Cyrankiewicza – Edmunda Łopuskiego,
Klementa Gottwalda – Władysława Sikorskiego, Ludwika Waryńskiego – Sybiraków,
Włodzimierza Lenina – Armii Krajowej, Marcelego Nowotki – Teodora Rafińskiego,
Wincentego Pstrowskiego – Unii Lubelskiej, Srebrna – Marcina Borzymowskiego,
Szosowa – 6 Dywizji Piechoty, Zajęcza – Józefa Korzeniowskiego, 22 Lipca – Portowa

Dziękuję Paniom i Panom, którzy przekazali Wydawnictwu bezinteresownie fotografie i dokumenty oraz ważne informacje o latach 60. ubiegłego wieku:

Zbigniewowi Alotowi, Piotrowi Bednarskiemu, Andrzejowi Duchowskiemu, Ewie Dubois, Marii Dudek, Zbigniewowi Jankowskiemu, Ryszardowi Klimczakowi, kpt. ż. w. Danucie Kobylńskiej-Walas, dr. Stanisławowi Krawcowi, Władysławowi Królowi, Alicji i Czesławowi Michałowskiemu, Ryszardowi Musiałowskiemu, Elżbiecie Opieli, Janowi Ostachowi, o. Nikodemowi Powojewskiemu, Andrzejowi Przybylskiemu, Teresie Rędzikowskiej-Ficner, Henrykowi Rogalskiemu, Józefowi Rymaszewiczowi, Antoniemu Szarmachowi, Krzysztofowi Ściepko, Genowefie Wachowiec, Irenie Wróblewskiej oraz

– Mirosławowi Oldakowi, dyrektorowi Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza, Aurelii Gołębiowskiej i Małgorzacie Rogoży z Biblioteki Szkolnej

– Irenie Hrankowskiej, dyrektor Cechu Rzemiosł Różnych.

Podziękowanie składam *Pani Barbarze Rebelce* za kilkuletnią pomoc korektorską.

Książka ani żadna jej część nie może być powielana i przedrukowywana, zapisywana komputerowo czy reprodukowana fotograficznie ani w jakiegokolwiek innej formie za pomocą urządzeń mechanicznych i elektronicznych, ani rozpowszechniana bez pisemnej zgody wydawcy.

© Wydawnictwo PATAN

© Copyright by Jerzy Patan

Kołobrzeg 2011

Wydawnictwo PATAN, 78-100 Kołobrzeg, ul. Warszawska 8

e-mail: jerzy@patan.pl

Druk i oprawa: Pracownia Poligraficzno-Introligatorska INTRO-DRUK

75-216 Koszalin, ul. Przemysłowa 3B

ISBN 978-83-928774-3-1

Książka ta nie jest usystematyzowaną kroniką ani chronologicznym opisem zdarzeń. Jest autorskim zapisem historii Kołobrzegu w latach 1960 – 1969. Bogactwo materiałów spowodowało wydanie jej w dwóch częściach.

Od autora

Część druga książki *Moje lata sześćdziesiąte* dotyczy w większości wydarzeń po roku 1965, które zapisały się na trwałe w dziejach Kołobrzegu.

Album zawiera 650 zdjęć, które zatrzymały w kadrze i utrwaliły obraz dla potomnych, m.in. z uroczystości kościelnych Tysiąclecia Chrztu Polski z udziałem księdza Stefana kardynała Wyszyńskiego, Prymasa Polski, z pierwszych festiwali piosenki żołnierskiej, z powstania grupy literackiej „Reda”, z otwarcia Muzeum Oręża Polskiego w kolegiacie, budowy statku handlowego „Kołobrzeg II”, powstania nowych szkół – Zasadniczej Szkoły Budowlanej i Technikum Rybołówstwa Morskiego, budowy osiedli mieszkaniowych, gazowni miejskiej i zakładu elektronicznego „Elwa” oraz fotoreportaż z realizacji filmu fabularnego o bitwie kołobrzesckiej „Jarzębina czerwona” w reżyserii Ewy i Czesława Petelskich.

Książka tworzy z poprzednimi wydaniami trylogię kołobrzeską 1872 – 1969, która w trzech tomach (pierwszy – *Dzieje dawnego kurortu*, drugi – *Kiedy wszystko było pierwsze*, trzeci – *Moje lata sześćdziesiąte*) przedstawia prawie stuletnie dzieje miasta i spina je historyczną kłamrą od czasu powstania kurortu (niemiecki Kolberg) poprzez jego zniszczenie, polskie lata pionierskie do początków odbudowy Kołobrzegu.

Jerzy Patan

Kołobrzeg, 15 października 2011 roku

Spis treści

Widoki miasta	10
Żłobek i przedszkole	29
Gazownia	30
Na budowach	32
Dekoracje w mieście	37
Sala konferencyjna	38
Dom Rzemiosła	39
Nowe obiekty	40
Witryny	42
Pod słońce	43
Motoryzacja	44
Przejazdy kolejowe	45
Turystyka	46
Hurra, przekraczamy granice PRL...	47
PTTK i rajd szlakiem wyzwolenia	48
W zimowym krajobrazie	50
Tragedia rybaków „Barki”	52
Wybuch gazu	53
Molo spacerowe	54
W pochodzie	56
Nadanie imienia	69
XX-lecie	70
„Kołobrzeg II”	72
Manifestacja zwycięstwa	76
Sztafeta Tysiąclecia i Muzeum Oręża	78
O Emilii Gierczak	82
Ziemia z pobojuwisk	86
Dzieci w rocznicę Rewolucji Październikowej	87
Awierkij Aristow	88
Sztandar dla strażaków	90
Z życia Parafii św. Marcina	92
Jasełka – tak, Misterium Męki Pańskiej – nie!	92
Wizytacja i bierzmowanie	93
Zabytki wróciły	93
Nawiedzenie Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej	94
Komornik, eksmisja, kolegia	95

Nauka religii	97
Kościół parafialny	99
Boże Ciało 1967	100
Kościółek w Budzistowie	104
Alumni w wojsku	104
Wizyta Ordynariusza	105
Pierwsza Komunia Święta	106
Telewizyjny Turniej Miast	108
Tysiąclecie Chrztu Polski 2.07.1967	110
Oczekiwanie	112
Przyjazd Księdza Prymasa	114
Powitanie	116
Msza święta	118
Kazanie Prymasa Polski	120
Przejsie do kolegiaty, zwiedzanie wystawy	123
Powrót do domu parafialnego	125
Powrót z łowiska	126
Byli frontowcami	128
***	130
Książka telefoniczna	134
Zasadnicza Szkoła Budowlana	136
Technikum Rybołówstwa Morskiego	138
Ośrodki wczasowo-sanatoryjne	144
„Górnik”	144
„Meduza”	145
Dom Wczasowy BZBP	146
Pensjonat „Turów”	147
Ośrodek wczasowy „Gryf”	148
Sanatorium „Kolejarz”	149
Sanatorium MSW	150
Ośrodek wczasowo-kolonijny „Węgiel Brunatny”	152
***	154
Ośrodki wczasowo-sanatoryjne w budowie	156
Restauracje i kawiarnie	158
Nowy stary amfiteatr	162
Festiwal Muzyki i Piosenki Żołnierskiej	
Połczyn Zdrój 1967 – tu wszystko się zaczęło	164
Wspomina Eugeniusz Tkaczuk	167
II Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żołnierskiej	
Kołobrzeg – Połczyn Zdrój 4 – 7 lipca 1968 roku	170
Pierwszy był drugim, a drugi był podwójny	170

Konferencja prasowa	172
Organizatorzy Festiwalu	174
Komitet Organizacyjny Festiwalu	174
Kierownictwo Artystyczne Festiwalu	174
Patronat	174
Program koncertów festiwalowych w Kołobrzegu	175
Festiwalowy Kołobrzeg	176
„Piękna nasza Polska cała”	178
III Koszalińska Giełda Piosenki (Żołnierskiej)	180
Pierwsza transmisja telewizyjna	181
Koncerty	183
Uczestnicy Festiwalu	190
Lista nagród II Festiwalu	191
Prasa o Festiwalu 1968	193
III Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żołnierskiej	
Kołobrzeg 10 – 13 lipca 1969	194
Program koncertów	197
Festiwalowy Kołobrzeg	198
Koncerty	200
Patronat	218
Kierownictwo Artystyczne Festiwalu	218
Komitet Organizacyjny Festiwalu	218
Lista nagród III Festiwalu	218
Podziękowanie generała	220
Prasa o Festiwalu 1969	221
Nowy Klub Garnizonowy	222
Jerzy Ściesiński – piętnastym kierownikiem PDK	223
Kołobrzесьkie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	224
Kołobrzесьki Klub Myśli Twórczej	225
Pierwsze wiersze	226
Jak powstawała „Reda”	228
Credo „Redy”	229
Poeci „Redy”	230
Plastycy „Redy”	232
Spotkania, wystawy, almanach	234
Wystawy, wystawy...	240
„Krzaczek” najlepszy w kraju	241
Wojciech Siemion	242
„Kama” – Maria Stypułkowska-Chojcka	243
Czesław Niemen	244
Non stop w amfiteatrze	245

Orkiestra z Odense	246
Fotografia	247
Nagrody Artystyczne Ziemi Kołobrzeskiej	248
„Elwa”	250
„Elwa” – Włodzimierzowi Leninowi	252
* * *	254
W porcie	256
„Bałtyk” eksporterem	258
Rufowiec „Sola”	259
Otwarcie sezonu żeglarskiego 1969	260
To jeszcze nie kolejki	262
Billboardy lat 60.	264
* * *	266
Kursy modelek – rewia we „Fregacie”	268
Gimnastyczki	269
Biegi, gokarty, łuki, lodowisko	270
* * *	272
Biała flota	274
Dworzec morski	275
M/s „Mazowszem” do Ystad	276
Śladami dawnego kurortu	278
Sesja PMRN – 25.03.1969	282
Zdjęcia z wieży kolegiaty 1968	284
Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej	288
„Jarzębina czerwona” Petelskich	290
Indeks nazwisk	294
Listy i recenzje	298
Fotografie	304
Ważniejsza literatura	304

Widoki miasta

(1967) Ujęcie fotograficzne wykonane z tarasu widokowego kolegiaty. Było dość często publikowane w prasie regionalnej i ogólnopolskiej drugiej połowy lat sześćdziesiątych. Dawało obraz odbudowującego się Kołobrzegu i potwierdzenie, że z powodzeniem realizowane są uchwały KERM o przywracaniu miastu jego żywotnych funkcji – uzdrowskiej, wczasowo-turystycznej i usługowo-produkcyjnej.

Na zdjęciu: blok mieszkalny ze sklepami przy ulicy Cyrankiewicza, widoczny także budujący się, o nowoczesnej architekturze, hotel „Skanpol”, osiedle mieszkaniowe przy ulicy Wojska Polskiego i sanatorium w dzielnicy uzdrowskiej. W dali – to co najpiękniejsze w Kołobrzegu – morze.

Pusty plac po zniszczonych w czasie wojny domach. Dzisiaj – skwer Pionierów. Na drugim planie ulice – Walki Młodych, Drzymały i Waryńskiego.

Widok na ratusz, ulice Emilii Gierczak i Bieruta oraz kościół nad rzeką Parsętą. W dali – szpital.

To zdjęcie zrobione zostało w połowie lat 60. Widok na osamotniony ratusz i stojący tuż za nim wypalony gmach dawnego domu towarowego Zeecka.

Krajobraz zaczął się zmieniać kilka lat później, gdy zbudowano tu zakład elektroniczny „Elwa” i zaczęto stawiać pierwsze domy mieszkalne.

(1967) Na tle gmachu PPRN i odbudowanej kamieniczki mieszczańskiej – zrujnowana ściana dawnego domu towarowego. W jego miejsce stanie wkrótce zakład „Elwa”.

(1967) Ulica Giełdowa z rozbieranym wypalonym domem towarowym. Widoczne dwa budynki mieszkalne rozebrano w latach późniejszych – ustąpiły miejsca pod budowę wieżowców z „fabryki domów” (lata 70.).

(1969) To samo ujęcie, ale wykonane dwa lata później. W miejscu rumowiska wzniesiono obiekt zakładu elektronicznego „Elwa”.

(1964) Widok od strony ulicy Rzecznej. Po prawej – odbudowana zabytkowa kamieniczka mieszczańska (muzeum). W dali – wieża ciśnień i ratusz.

(1966) Wieża ciśnień przy ulicy Bieruta oraz pusty plac pomiędzy ulicami Gięldową i Walki Młodych.

Ulica Cyrankiewicza. Budynek oddany do użytku pod koniec roku 1961. W narożnikowym sklepie mieścił się salon radiowo-telewizyjny.

(1966) Ulica Walki Młodych, skrzyżowanie z ulicą Giełdową. Jeden z kilku ocalałych domów. Na początku lat 60. przeszedł remont kapitalny i wygląda jak nowy.